

**O'ZBEKISTONDA YO'L BO'YI XIZMAT KO'RSATISH
INFATUZMASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHI**

Egamberdiev Odil Buriboevovich

Teacher of Tashkent Transport University, Tashkent,

odil925386@gmail.com

Maqsadi:

O'zbekistonda yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini takomillashtirishning asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat:

Transport oqimining samaradorligini oshirish: Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish obyektlarining (yoqilg'i quyish shoxobchalari, dam olish maydonchalari, ovqatlanish joylari) qulay joylashuvi va sifatli xizmat ko'rsatishi transport vositalarining to'xtab turish vaqtini qisqartirib, harakat xavfsizligini ta'minlaydi. Yo'lovchilar va haydovchilarning komfortini ta'minlash: Zamonaviy va qulay dam olish maydonchalari, sanitariya-gigiyena shoxobchalari, ovqatlanish joylari yo'lovchilar va haydovchilarning yo'l davomidagi dam olishi va tiklanishi uchun zarur sharoitlarni yaratadi. Turizmni rivojlantirish: Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasining takomillashtirilishi ichki va tashqi turizmni rivojlantirishga xizmat qiladi. Sifatli xizmat ko'rsatish obyektlari turistlarning sayohatdan oladigan taassurotlarini yaxshilaydi va ularning mamlakatga takroran tashrif buyurishiga rag'batlantiradi. Iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shish: Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishi yangi ish o'rinlari yaratilishiga, kichik va o'rta biznesning rivojlanishiga va hududlarning iqtisodiy o'sishiga yordam beradi. Harakat xavfsizligini oshirish: Yaxshi tashkil etilgan dam olish zonalarini haydovchilarning charchog'ini kamaytirishga yordam beradi, bu esa yo'l-transport hodisalarining oldini olishga xizmat qiladi. Investitsiya muhitini yaxshilash: Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasining takomillashtirilishi, mamlakatning investitsion muhitini yaxshilab, yangi investorlarni jalb qilishga yordam beradi. Aholining turmush darajasini oshirish: Sifatli yo'l bo'yi xizmatlari, aholining sayohat qilish va dam olish imkoniyatlari.

Tajriba metodi va qo'lanmalar : O'zbekistonda yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini takomillashtirishda zamonaviy tajriba metodlari quyidagilarni o'z ichiga oladi: 1) Raqamli texnologiyalardan foydalanish: Geoaxborot tizimlari (GAT): Infratuzilma obyektlarini joylashtirishning optimal sxemasini ishlab chiqish uchun GATdan foydalanish. Yo'l harakati oqimini tahlil qilish va infratuzilmaning samaradorligini baholash. Axborot tizimlari: Elektron to'lovlar, onlayn buyurtmalar, mijozlar bilan aloqa o'rnatish kabi zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. Infratuzilma obyektlarining ishini monitoring qilish va boshqarish. Ma'lumotlar tahlili: Yo'l harakati, mijozlarning ehtiyojlari, xizmat ko'rsatish sifati kabi ma'lumotlarni tahlil qilish orqali qarorlar qabul qilish.

2. Innovatsion yechimlar: Ekologik toza texnologiyalar: Energiya tejamkor qurilmalar, qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish. Chiqindilarni qayta ishlash va utilizatsiya qilish tizimlarini joriy etish. Zamonaviy qurilish materiallari: Yuqori sifatli va uzoq muddatli xizmat qiladigan qurilish materiallaridan foydalanish. Modul konstruksiyalardan foydalanish orqali qurilish muddatini qisqartirish. Smart-infratuzilma: Avtomatik yoritish, videokuzatuv, Wi-Fi zonalari kabi smart-texnologiyalarni joriy etish. Infratuzilma obyektlarining xavfsizligini ta'minlash va mijozlarga qulayliklar yaratish.

3. Mijozlarga yo'naltirilgan yondashuv: Mijozlarning ehtiyojlarini o'rganish: So'rovnomalar, intervyular, fikr-mulohazalar platformalari orqali mijozlarning ehtiyojlarini aniqlash. Mijozlarga moslashtirilgan xizmatlar va mahsulotlar taklif qilish. Xizmat ko'rsatish sifatini oshirish: Kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirish. Mijozlar bilan ishlash standartlarini joriy etish. Mijozlar bilan aloqa o'rnatishning samarali kanallarini yaratish.

4. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh): Investitsiyalarni jalb qilish: DXSh mexanizmlari orqali yo'l bo'yi infratuzilmasiga xususiy investitsiyalarni jalb qilish. Xususiy sektorning tajribasi va resurslaridan foydalanish. Infratuzilma obyektlarini boshqarish: Xususiy sektor bilan shartnomalar asosida infratuzilma obyektlarini boshqarish. Xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va xarajatlarni kamaytirish. Ushbu zamonaviy tajriba metodlarini qo'llash orqali O'zbekistonda yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini yanada takomillashtirish va uning samaradorligini oshirish mumkin.

Tajriba jaroyonida olingan natijalar: Zamonaviy metodlar yordamida olingan tajribalar natijalari quyidagilarni o'z ichiga oladi: Raqamli texnologiyalardan foydalanish. Geoaxborot tizimlari (GAT): Infratuzilma obyektlarini joylashtirishning optimal sxemasini ishlab chiqishda samaradorlik oshdi. Yo'l harakati oqimini tahlil qilish va infratuzilmaning samaradorligini baholashda aniqlik va tezkorlik ta'minlandi. Axborot tizimlari: Elektron to'lovlar va onlayn buyurtmalar mijozlarga qulaylik yaratdi va xizmat ko'rsatish tezligini oshirdi. Infratuzilma obyektlarining ishini monitoring qilish va boshqarishda samaradorlik oshdi. Ma'lumotlar tahlili: Yo'l harakati, mijozlarning ehtiyojlari va xizmat ko'rsatish sifati bo'yicha ma'lumotlarni tahlil qilish orqali qabul qilingan qarorlarning samaradorligi oshdi. Innovatsion yechimlar: Ekologik toza texnologiyalar: Energiya tejankor qurilmalar va qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanish orqali energiya sarfi kamaydi. Chiqindilarni qayta ishlash va utilizatsiya qilish tizimlarini joriy etish orqali ekologik holat yaxshilandi. Zamonaviy qurilish materiallari: Yuqori sifatli va uzoq muddatli xizmat qiladigan qurilish materiallaridan foydalanish orqali infratuzilma obyektlarining xizmat muddati uzaytirildi. Modul konstruksiyalardan foydalanish orqali qurilish muddati qisqardi va xarajatlar kamaydi. Smart-infratuzilma: Avtomatik yoritish, videokuzatuv va Wi-Fi zonalar kabi smart-texnologiyalarni joriy etish orqali xavfsizlik ta'minlandi va mijozlarga qulayliklar yaratildi. Mijozlarga yo'naltirilgan yondashuv: Mijozlarning ehtiyojlarini o'rganish: Mijozlarning ehtiyojlarini aniqlash orqali ularga moslashtirilgan xizmatlar va mahsulotlar taklif qilindi. Mijozlarning qoniqish darajasi oshdi. Xizmat ko'rsatish sifatini oshirish: Kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirish orqali xizmat ko'rsatish sifati yaxshilandi. Mijozlar bilan ishlash standartlarini joriy etish orqali mijozlar bilan aloqa samaradorligi oshdi. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh): Investitsiyalarni jalb qilish: DXSh mexanizmlari orqali yo'l bo'yi infratuzilmasiga xususiy investitsiyalar jalb qilindi. Xususiy sektorning tajribasi va resurslaridan foydalanish orqali infratuzilma obyektlarini qurish va boshqarishda samaradorlik oshdi. Infratuzilma obyektlarini boshqarish: Xususiy sektor bilan shartnomalar asosida infratuzilma obyektlarini boshqarish orqali xizmat ko'rsatish sifati oshdi va xarajatlar kamaydi. Ushbu natijalar zamonaviy metodlarning yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini takomillashtirishdagi muhim rolini ko'rsatadi.

Xulosa:

Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini takomillashtirishda zamonaviy metodlarni qo'llash orqali erishilgan natijalar O'zbekiston uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodlarning kompleks tarzda qo'llanilishi quyidagi xulosalarni chiqarishga imkon beradi: Samaradorlikning oshishi: Raqamli texnologiyalar (GAT, axborot tizimlari, ma'lumotlar tahlili) infratuzilma obyektlarini joylashtirish, boshqarish va monitoring qilishda samaradorlikni sezilarli darajada oshirdi. Innovatsion yechimlar (ekologik toza texnologiyalar, zamonaviy qurilish materiallari, smart-infratuzilma) xarajatlarni kamaytirish, xizmat muddatini uzaytirish va ekologik holatni yaxshilashga yordam berdi. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmlari investitsiyalarni jalb qilish va infratuzilma obyektlarini boshqarishda samaradorlikni oshirishga xizmat qildi. Mijozlarga qulayliklar yaratish: Mijozlarga yo'naltirilgan yondashuv (ehtiyojlarni o'rganish, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish) mijozlarning qoniqish darajasini oshirdi va ularga moslashtirilgan xizmatlar taklif qilish imkonini berdi. Raqamli texnologiyalar (elektron to'lovlar, onlayn buyurtmalar) mijozlarga qulaylik yaratdi va xizmat ko'rsatish tezligini oshirdi. Smart-infratuzilma (avtomatik yoritish, videokuzatuv, Wi-Fi zonalari) xavfsizlikni ta'minladi va mijozlarga qo'shimcha qulayliklar yaratdi. Iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga hissa qo'shish: Zamonaviy metodlarning qo'llanilishi yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasining sifatini yaxshiladi, bu esa turizmni rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish va iqtisodiy o'sishga hissa qo'shish imkonini berdi. Yangi ish o'rinlarining yaratilishi va kichik biznesning rivojlanishi hududlarning iqtisodiy rivojlanishiga yordam berdi. Harakat xavfsizligining oshishi yo'l-transport hodisalarining oldini olishga xizmat qildi. Kelgusi istiqbollar: Zamonaviy metodlarni yanada keng qo'llash va ularni doimiy ravishda takomillashtirish zarur. Yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini rivojlantirishda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish lozim. Mijozlarning ehtiyojlarini doimiy ravishda o'rganib borish va ularga moslashtirilgan xizmatlar taklif qilish muhim ahamiyatga ega. Xulosa qilib aytganda, zamonaviy metodlarning qo'llanilishi O'zbekistonda yo'l bo'yi xizmat ko'rsatish infratuzilmasini takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi va mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga sezilarli hissa qo'shadi.